

Com se sap quan un incendi ha estat provocat per una burilla?

Els Agents Rurals s'encarreguen d'investigar l'origen dels focs i trobar les proves que condueixen fins als responsables

Els Agents Rurals treballant buscant la causa d'un incendi recent | ACN

Catalunya afrontarà des d'aquest dimecres i fins dilluns una **onada de calor extrema**. Preocupa molt la sequera que afecta la gran massa forestal del territori, i amb l'ull posat als incendis que afecten la mediterrània, les autoritats han demanat a la població "extremar precaucions i minimitzar els riscos". La gran prioritat és evitar un **incendi forestal** i la **simultaneïtat de focs**. "Estem davant el pitjor escenari dels **darrers 18 anys**", alerta el Govern. Una de les grans amenaces és el **llançament de burilles**, que ha provocat més del **20% dels incendis**. Però com se sap que una burilla ha provocat un incendi? **NacióDigital** ha contactat amb experts que expliquen les investigacions que determinen les causes dels focs forestals.

Crime Scene Investigation o **CSI** era una sèrie de ficció nord-americana que es va emetre per primera vegada el 6 d'octubre de l'any 2000 per la cadena CBS. La primera edició passava a les Vegas, però després se'n van fer d'altres ambientades a Miami i a Nova York. La idea era sempre la mateixa: un assassinat que l'equip de científics forenses havia de resoldre. Buscaven empremtes dactilars, restes biològiques, analitzaven com i des d'on s'havien disparat les bales i al final, pràcticament sempre, -i alerta que ve un espòiler- trobaven el responsable del crim en els tres quarts d'hora que durava l'episodi. La sèrie la repeteixen habitualment el diversos canals, per si és d'interès.

Sense tanta parafernàlia ni l'exageració pròpia de moltes produccions nord-americanes, es

produeixen procediments similars a l'hora d'abordar els **incendis**. L'**estiu** està sent complicat a **Catalunya**, (<https://www.naciódigital.cat/noticia/222878/per-que-incendis-crema-catalunya>) que en els darrers dies ha vist com cremaven diversos punts del país -els darrers, a la **Conca de Barberà**, l'**Anoia** o l'**Alt Empordà**- per problemes estructurals que constarà anys de solucionar. Com s'investiguen els focs? Com se'n sap quin és l'origen? Com és possible trobar la burilla del cigarret que ha provocat un foc enmig de centenars d'hectàrees cremades? I, de fet, com se sap quin si el foc s'ha encès de manera intencionada, per una negligència o, simplement, per un accident o causes naturals?

La investigació d'un foc va a càrrec dels **Agents Rurals** i el primer pas passa per determinar la superfície afectada per l'incendi. Ho explica **David Gàmitz**, agent major d'incendis de l'Àrea Bàsica del Vallès Occidental, en declaracions a **NacióDigital**. "La investigació d'un foc és un tema complex", reconeix. L'objectiu passa per trobar proves que permetin saber quin ha estat l'origen de les flames i, també, el responsable. Això s'aconsegueix, primer de tot, delimitant una "**àrea d'inici**" del foc, que acostuma a ser d'un màxim d'una hectàrea, tot i que depèn de cada situació. És a partir d'aquí on es comença a investigar les causes que han provocat l'incendi per arribar al "**punt d'inici**". "Quan rebem l'avís ja anem cap allà. Com més aviat arribem, millor", diu Gàmitz.

[noticia]222878[/noticia]

[h3]Saber on ha començat el foc[/h3]

Els incendis tenen diverses causes. Poder ser fruit d'una **negligència** -llançar una burilla al foc, cremar vegetació o fer una barbacoa-, per un **accident**, per **causes naturals** o encès de manera **intencionada**. Si el foc s'ha originat per una negligència greu o ha estat provocat, és una qüestió d'**àmbit penal** i, per això, cal trobar proves que permetin arribar al responsable. Els Agents Rurals es basen en proves **materials**, **testimonis** i **quadres d'activitat humana**, activitats que estadísticament han provocat incendis en els darrers anys. "Un cop arribem a l'incendi, intentem relacionar les hipòtesis de treball amb les causes", detalla Gàmitz. La primera **fotografia aèria** del foc i la primera persona que alerta de l'incendi tenen molt valor, perquè ajuden a determinar on s'ha originat el foc.

"Un 49% dels focs de 2021 han estat per negligència i un 17%, intencionats"

És el que s'anomena l'àrea d'inici. Per trobar-la, els investigadors "segueixen les pistes" que deixa el foc. És, en altres paraules, anar resseguint a la inversa el camí que ha fet l'incendi. Això es fa analitzant el comportament de les flames. "Ens fixem en les senyals que queden un cop ha passat el foc, com queda cremada la vegetació, la intensitat de la flama, com cauen les plantes, com es cremen les pinyes o els colors de la cendra", explica Gàmitz. Això permet arribar a l'àrea d'inici i, des d'allà, precisar encara més fins al punt d'inici. És en aquesta superfície delimitada on se centra la investigació per trobar proves, que poden ser **partícules metàl·liques** de pocs mil·límetres que salten de màquines o **burilles** de cigarret, per exemple. Si hi ha indicis de delictes penals, els Agents Rurals elaboren atestats i els traslladen a l'òrgan competent perquè s'investigui.

[h3]La meitat dels focs del 2021 han estat per negligències[/h3]

En la primera meitat de l'any 2021 hi ha hagut **392 incendis**, segons dades dels Agents Rurals fins a dia 25 de juliol. Són xifres provisionals perquè hi ha alguns focs que a dia d'avui no estan del tot extingits. D'aquests 392 incendis, **el 49% ha estat causat per negligències**, com ara crema agrícola (50), fogueres (34), fumadors (25) o altres conductes imprudents (68). Els **incendis intencionats** (66) suposen el 17% del total. La resta són provocats per accidents en un 11% o per causes naturals, com ara llamps, en un 4%.

[noticia]223370[/noticia]

Trobar la causa d'un foc no és senzill, malgrat les eines de què disposen els agents rurals. Les dades actuals apunten que un 17% dels focs que hi ha hagut aquest any (75) tenen una **causa desconeguda** o que encara s'està investigant. "Pot passar que hi hagi proves molt petites que durant les tasques d'extinció s'hagin destruït, o que hagin desaparegut pel propi efecte del foc", reconeix Gàميز. De tota manera, insisteix que si els Agents Rurals arriben ràpid a la zona, es pot delimitar i "no es manipula el terreny", es poden trobar moltes proves materials. Això passa, també, per evitar que **curiosos s'apropin al lloc dels fets** i que dificulten les tasques d'extinció i investigació. "Ens zones poblades sí que ens hem trobat curiosos sobre el terreny, però en zones més rural no acostuma a passar", apunta.

[h3]El de Santa Coloma de Queralt, l'incendi més important de l'any[/h3]

En total, aquest any i amb dades fins a 25 de juliol, **s'han cremat 2.236,27 hectàrees** forestals i 590,9 de no forestals, que sumen 2.827,17 hectàrees en el que portem d'any. La majoria de focs han estat petits, de menys d'una hectàrea, però tres han afectat entre 50 i 500 hectàrees i un, més de 500. Aquest és el llindar per parlar de Gran Incendi Forestal (GIF). El foc més important registrat aquest anys és el de **Santa Coloma de Queralt**, que ha cremat 1.675 hectàrees. Encara no s'ha extingit definitivament i se n'estan investigant les causes, seguit pel de Llançà, que en va cremar 400 i va ser causat per una burilla. Les zones més castigades, si ens fixem en la superfície calcinada, són l'**Empordà**, la **Noguera**, el **Segrià**, la **Conca de Barberà** i el **Baix Llobregat**.

El castell de Queralt, amb l'entorn totalment cremat després de l'incendi.. Foto: ACN